

Ons pedagogisch handelen buitenschoolse opvang De Zevensprong, Weezenhof 8102

(tijdelijke locatie tijdens nieuwbouw basisschool Prins Claus)

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

Januari 2024

Professionalisering en kwaliteitsverbetering

Bij KION hechten we waarde aan pedagogisch kwaliteit en stimuleren we deze op verschillende manieren. We geloven in het blijven leren en ontwikkelen van onze medewerkers.

Al onze locaties hebben jaarlijks de wettelijk verplichte 50 uur voor beleidsontwikkeling ter beschikking. Van deze 50 uur worden 38 uur ingezet door de beleids- en stafmedewerkers Pedagogiek. Zij werken op centraal niveau aan het borgen en versterken van de pedagogisch educatieve kwaliteit door ontwikkeling van beleid en hulpmiddelen voor de locaties. De coach heeft voor iedere locatie jaarlijks 12 uur beschikbaar voor implementatie van dit beleid.

Bij onze locatie krijgen we ondersteuning van pedagogisch coach Louise Buijs.

De coach ondersteunt bij de verbetering van de pedagogische kwaliteit. De coach begeleidt en traint de medewerkers bij het pedagogisch handelen en ondersteunt en adviseert de clustermanager op pedagogisch gebied. Hiernaast implementeert de pedagogisch coach ons pedagogisch beleid naar concrete situaties in de groep en signaleert ontwikkelingen, knel- en verbeterpunten. Ieder jaar voert de pedagogisch coach een pedagogische observatie uit. Met de uitkomsten stellen wij een (pedagogisch) doel vast waaraan we dat jaar extra aandacht besteden.

Het kijken en luisteren naar kinderen staat in 2024 bij ons centraal. We zorgen dat we kinderen observeren d.m.v. ons kindvolgsysteem Kijk op Kinderen en nodigen ouders uit om in gesprek te gaan over de ontwikkeling van hun kind.

In ons lokale ontwikkelplan staat concreet uitgewerkt hoe we specifiek bij deze locatie inzetten op de ontwikkeling en kennisverbreding van onze medewerkers.

Voor de coaching van de pedagogisch medewerkers is jaarlijks minimaal 10 uur per fte wettelijk verplicht. Voor onze locatie betekent dit 16,5 uur per jaar.

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- We vinden het belangrijk dat kinderen zich welkom en veilig voelen als ze starten op de bso. Wij nemen de tijd om met ouders en het kind kennis te maken. Iedere kind krijgt een mentor toegewezen. De mentor zorgt ervoor dat een kind wegwijs wordt gemaakt op de bso en geeft in de eerste periode extra aandacht tijdens het wenproces. Het contact met de ouders is in de eerste periode wat intensiever.
- Omdat we werken met horizontale groepen, zitten kinderen uit dezelfde klas bij elkaar op dezelfde bso locatie. De aanwezigheid van bekenden, vriendjes en vriendinnetjes maakt het wennen makkelijker.
- We vinden het belangrijk dat ieder kind gezien wordt bij het ophalen. We maken oogcontact en begroeten elkaar. Wanneer een kind naar huis gaat, vertellen we gedag na een korte overdracht aan de ouders hoe de middag is geweest. Als de kinderen uit school komen, staat er drinken en fruit klaar. Ieder kind pakt iets te eten en drinken en zoekt vervolgens een plekje uit in één van de twee lokalen om te gaan zitten eten. Hierdoor is er een gezellige sfeer en is er tijd voor groeps- en individuele gesprekken. Daarna hebben de kinderen de keus om mee te doen aan een activiteit of vrij spelen. Dit kan een spel zijn, knutselen, buiten spelen enz.
- Tijdens de middag komt het regelmatig voor dat kinderen in kleine groepjes met elkaar in gesprek zijn. Elk kind krijgt de ruimte om wat te vertellen. We zien dat kinderen naar elkaar luisteren en vragen aan elkaar stellen. Wanneer we merken dat een kind dit nog moeilijk vindt, bieden we hier ondersteuning in. We gaan dan even bij de kinderen zitten en laten kinderen dan om beurten hun verhaal vertellen.
- Op de bso zijn we van start gegaan met het vormen van een kinderraad. Hierin mogen kinderen hun ideeën delen over verschillende zaken die de bso aangaan zoals de inrichting van de bso, materialen en activiteiten. We vinden het belangrijk dat de kinderen gehoord worden, zodat de bso voelt als hun plek. Een ideeënbus helpt hierbij. We stimuleren kinderen deze te gebruiken en helpen ze door bijvoorbeeld te ondersteunen bij het opschrijven en formuleren van de ideeën.
- Als een kind een idee heeft over wat het op de bso wilt doen, gaan we hier samen over praten. We brainstormen samen, gaan rondneuzen op internet en gaan uiteindelijk de activiteit met de kinderen uitvoeren.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Er is een ideeënbus gemaakt waar de kinderen hun ideeën in kwijt kunnen. Zo kunnen ook de kinderen die het moeilijk of spannend vinden om hun mening te geven, laten weten wat zij belangrijk vinden en welke ideeën zij hebben. Als het nodig is, kunnen wij de kinderen ook helpen bij het formuleren of uittekenen van hun idee.
- We proberen ons activiteiten aanbod zo divers mogelijk te maken waarbij we verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod laten komen. Zo zijn er activiteiten die zich richten op de fijne motoriek, veelal zijn dit de knutselactiviteiten, en activiteiten die de grove motoriek stimuleren, dit zijn over het algemeen de activiteiten die we buiten doen. Maar ook het spelen van spelletjes waarbij verschillende facetten zoals samenwerken, op je beurt wachten en omgaan met verlies komen kijken, worden op de bso gedaan.
- We verplichten kinderen nooit tot het meedoen aan een activiteit maar we stimuleren ze wel om mee te doen. We letten daarbij goed op de lichaamstaal van de kinderen en de non-verbale signalen. Zegt een kind bijvoorbeeld dat het niet mee wil doen maar zien wij dat een kind het vooral erg spannend vindt, dan geven we dit kind extra begeleiding en stellen bijvoorbeeld voor om het samen te doen. Op deze manier proberen we voor alle kinderen de activiteiten leuk te maken.
- Het kan ook voorkomen dat we een activiteit doen en merken dat de kinderen het niet leuk of saai vinden. Door er een nieuwe impuls aan te geven, kan het spel dan weer leuk worden voor de kinderen. Bijvoorbeeld door zelf even mee te spelen of door nieuwe elementen in het spel aan te brengen. Zijn kinderen aan het skaten maar vinden ze het niet meer zo leuk, dan tekenen we een parcours met stoepkrijt op het speelflein zodat er een nieuw element in het spel komt.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We hebben in overleg met de kinderen een aantal afspraken opgesteld waarvan we samen hebben vastgesteld dat ze nodig zijn om op een prettige manier met elkaar om te kunnen gaan. Deze afspraken hangen in de groepsruimte en bespreken we regelmatig met de kinderen.
- De kinderen die bij de schatkamer komen worden steeds zelfstandiger. Zo hoeven we ze er bijvoorbeeld niet meer aan te herinneren om naar de wc te gaan en hebben ze steeds minder hulp nodig bij bijvoorbeeld aankleden. Waar we bij een vijfjarige na een bezoek aan het toilet nog zeggen, “Hé, je hebt je broek nog niet dichtgemaakt. Heb je hulp nodig of ga je het zelf proberen?”, zeggen we bij een zevenjarig eerder: “Heb je gecontroleerd of je kleren weer helemaal goed zitten?”.
- Het spel materiaal en creatief materiaal ligt voor de kinderen vrij om te pakken. Voorwaarde is dat ze het één opgeruimd moeten hebben voordat ze iets nieuws mogen pakken. Voor sommige kinderen is dit nog lastig, deze kinderen helpen we dan even herinneren aan de afspraak.
- De kinderen vinden het altijd leuk om mee te helpen. We geven dan ook regelmatig “taakjes”. Bijvoorbeeld helpen met het voorbereiden van het eten, of vegen van het lokaal. Maar ook meegaan om andere kinderen naar de sportles te brengen vinden ze leuk.
- Activiteiten zijn nooit verplicht. We leggen de kinderen verschillende mogelijkheden voor en hier mogen ze zelf uit kiezen. Buiten spel proberen we extra te stimuleren maar uiteindelijk beslissen de kinderen zelf, ze hoeven nooit iets te doen wat ze niet willen.
- De oudste kinderen van de schatkamer mogen, indien hun ouders hier schriftelijk toestemming voor geven, zonder direct toezicht van de pedagogisch medewerkers op het schoolplein spelen. Dit privilege kunnen kinderen alleen krijgen als ze er ook daadwerkelijk aan toe zijn bijvoorbeeld wanneer ze niet van het plein af gaan en zelfstandig of met andere kinderen kunnen spelen. Wanneer er een conflictsituatie ontstaat weten ze hoe ze moeten handelen.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- Onze groepsruimte is ingericht met verschillende hoeken. Zo hebben we een bouwhoek, een leeshoek, een knutselhoek en een theaterhoek. We proberen de hoeken zo te situeren dat de kinderen er ongestoord in hun spel kunnen opgaan.
- We maken gebruik van het activiteiten aanbod van DoenKids. In de activitheek kunnen we kiezen uit meer dan 2000 activiteiten waarbij verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen maar ook allerlei thema's. Zo kunnen we feilloos aansluiten bij de ideeën en wensen van de kinderen.
- Doordat we de kinderen op leeftijd hebben verdeeld over de drie groepen van de zevensprong, zitten de kinderen over het algemeen bij hun vrienden en vriendinnen in dezelfde groep. Hier houden we ook rekening mee bij het doorplaatsen van de kinderen. Liefst laten we een hele groep kinderen in één keer doorstromen om ervoor te zorgen dat we geen groepen uit elkaar halen.
- We zien weleens gebeuren dat het een kind niet lukt om aansluiting te vinden bij de andere kinderen. In zo'n geval kunnen we het samenspel stimuleren door kinderen bijvoorbeeld samen een opdracht te laten doen of door ze bewust samen in een groepje een activiteit te laten doen. Maar we kunnen er ook voor kiezen om samen met een aantal kinderen een spelletje te gaan spelen. Dan kunnen we de kinderen ook extra ondersteuning bieden bij hetgeen ze lastig vinden in het samenspel.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- De middag op de bso heeft een vaste structuur. De kinderen komen gelijktijdig binnen en hebben dan de gelegenheid om fruit te eten en wat te drinken. Daarna kunnen ze activiteiten gaan doen of kiezen voor vrij spel. Vanaf 17.00u worden de eerste kinderen weer opgehaald.
- Een vakantiedag ziet er anders uit. Er zijn meerdere eet en drink momenten en over het algemeen worden er ook grotere activiteiten uitgevoerd of doen we activiteiten die langere tijd in beslag nemen. Soms verlaten we de bso en gaan we naar een andere locatie voor een activiteit.
- Gedurende de dag houden we de kinderen goed in de gaten en blijven kijken waar hun behoeftes liggen. De kinderen kunnen bijvoorbeeld erg vermoeid zijn waardoor het beter is om voor een minder actieve activiteit te kiezen. Andersom kan ook; dan is het juist nodig om iets actiefs met de kinderen te gaan doen.
- Er zijn bij de schatkamer twee groepsruimtes. De kinderen zijn niet gebonden aan één ruimte. Wanneer ze na schooltijd binnenkomen, mogen ze zelf kiezen waar ze hun fruit gaan eten. Ook daarna mogen de kinderen zelf weten in welke ruimte zij een activiteit willen gaan doen.
- Kinderen vinden het erg leuk om hun verjaardag te vieren op de bso. Hier maken wij dan ook echt even hun moment van. We zingen liedjes en praten over de cadeautjes die ze gekregen hebben en over hun verjaardag. De jarige krijgt altijd een cadeautje van ons en mag rondgaan met het tussendoortje.
- Het team van de schatkamer bestaat uit een vaste groep pedagogisch medewerkers en wordt regelmatig aangevuld met een stagiaire. Alle pedagogisch medewerkers werken volgens een vast rooster waardoor het voor de kinderen van tevoren bekend is welke medewerker ze die dag gaan tegenkomen. Bij ziekte en vakantie proberen we een vaste invalkracht in te zetten.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Tijdens de tafelmomenten proberen we gesprekjes aan te gaan met de kinderen. We bespreken wat de kinderen hebben meegemaakt of vragen aan de kinderen of ze iets willen vertellen aan de groep. We zorgen ervoor dat kinderen hun verhaal kunnen doen en dat de andere kinderen hier naar luisteren. We stimuleren kinderen om mee te doen in het gesprek bijvoorbeeld door vragen te stellen: “heb jij dat ook wel eens meegemaakt?”, of “Wat vind jij ervan?”.
- Kinderen kunnen echte vriendschappen ontwikkelen. Vriendschappen zijn waardevol voor kinderen. Goede contacten tussen kinderen versterken het vertrouwen in zichzelf en in elkaar. Vriendjes en vriendinnetjes hebben samen veel plezier, leren elkaar aanvoelen, kunnen op elkaar bouwen, vinden steun bij elkaar. We geven hiervoor de ruimte. Zo mogen kinderen naast elkaar zitten aan tafel, samen een spel doen en laten we ook ouders weten dat de vriendschap bestaat. We zorgen er wel voor dat kinderen open blijven staan voor anderen.
- Conflicten komen voor bij kinderen. Wij vinden het belangrijk dat kinderen zelf conflicten kunnen oplossen. Wij stimuleren kinderen om hulp van andere kinderen of de pedagogisch medewerkers te vragen. We roepen de kinderen dan bijvoorbeeld beiden bij ons, laten ze allebei hun verhaal doen, laten ze allebei reageren maar ook vertellen wat een oplossing kan zijn. Wanneer ze zelf geen oplossing kunnen bedenken, vragen we aan andere kinderen of zij een oplossing weten of we stellen zelf een oplossing voor.
- We stimuleren kinderen om dingen zelf te doen en zelf op te lossen. Wanneer we zien dat een kind er zelf niet uit komt, vragen we andere kinderen om hulp. Dat kan heel simpel zijn, bijvoorbeeld: “Wil jij de kraan opendraaien voor Iris? Dan kan zij de verkwasten uitspoelen.”. Of we stimuleren kinderen om samen te werken om hun doel te bereiken. Bijvoorbeeld wanneer een groepje kinderen een toren bouwt van lege melkpakken, kunnen we ze adviseren om andere kinderen om hulp te vragen door de toren te stutten.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- Pesten is niet toegestaan op de bso. We zijn hier heel scherp op. Wanneer we merken dat kinderen niet aardig met elkaar omgaan, brengen we dit direct ter sprake. We betrekken alle kinderen bij het gesprek en proberen de kinderen aan elkaar uit te laten leggen waarom het gedrag van de ander niet prettig is. Maar we bespreken ook hoe je elkaar kunt helpen en hoe je voor jezelf op kunt komen.
- We willen de kinderen respect voor materiaal bijbrengen. Dat komt bijvoorbeeld terug in de afspraak dat je pas nieuw speelgoed pakt wanneer je hebt opgeruimd waar je mee zat te spelen. Hierdoor leren de kinderen dat je zuinig op de spullen moet zijn en je zorgt voor rust in het lokaal. Hier hoort ook bij dat je iets dat gemaakt is door een ander, heel laat. Een bouwwerk van constructiemateriaal mag blijven staan tot een volgende keer. De andere kinderen moeten hier van afblijven. Dit bespreken we ook met de kinderen: "hoe zou jij het vinden, als je weer op de bso komt en je bouwwerk is kapot gemaakt?".
- We proberen de kinderen bewust te maken van de natuur. Dit doen we door afval te scheiden; papier hoort bij het oud papier en een lege verpakking bij het restafval. Ook wijzen we kinderen erop dat ze zuinig moeten zijn met water en materialen. Knip een cirkel niet uit het midden van een vel papier maar knip het aan de zijkant uit. Zo bespaar je materiaal en dat betekent dat we meer geld over houden om nieuwe spullen te kopen.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

Voorbeelden

- De dagelijkse overdracht met ouders vinden we belangrijk, wanneer de kinderen opgehaald worden nemen we de tijd om met alle ouders een praatje te maken. Door de lijntjes kort te houden en door eerlijke en open communicatie, bouwen we een vertrouwensband op. Dat vinden we belangrijk zodat, wanneer er iets aan de hand is, de drempel niet te hoog is om elkaar in vertrouwen te nemen.
- Als we ons zorgen maken over een kind, bespreken we dit direct met ouders. Wanneer wij of ouders het nodig vinden, maken we een afspraak om er verder of iets dieper op in te gaan. Ook houden we daarna contact en evalueren we met ouders.
- Tijdens uitwisselingen van informatie met de ouders horen we graag eventuele bijzonderheden over het kind waar we op de bso rekening mee kunnen houden (bijvoorbeeld een scheiding, verhuizing of sterfgeval).
- We houden ouders op de hoogte over leuke en minder leuke gebeurtenissen op de bso waarbij het kind betrokken is. Als een kind ons iets nadrukkelijk in vertrouwen vertelt, laten we het aan het kind over om dit de ouders te vertellen. We stimuleren wel dat het kind dit vertelt. Als het nodig is, bieden we hierbij ondersteuning. In een situatie waarin we iets belangrijks te vertellen hebben aan de ouder, halen we het kind erbij en laten het zelf vertellen wat er gebeurd is. Waar nodig helpen we het kind en ondersteunen we door vragen te stellen die het kind helpen om het verhaal te vertellen.
- Wanneer er zich bijzonderheden voordoen op school of bij de sportclub, wordt dit besproken met de betreffende docent of sportleraar. We weten in welke klas de kinderen zitten en naar welke clubs ze gaan. Dit maakt het voor ons mogelijk om contact te leggen en te onderhouden.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hier op gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- Spelen doen de kinderen zelf. We bemoeien ons niet met het spel en laten de kinderen zelf hun regels opstellen. We houden goed in de gaten of er geen gevaarlijke situaties ontstaan. Indien dit het geval is, leggen we aan de kinderen uit wat we gevaarlijk aan de situatie vinden en hoe ze wel kunnen spelen. Daarna trekken we ons weer terug.
- We hanteren een vierogenprincipe. We zijn zoveel mogelijk met twee pedagogisch medewerkers aanwezig op de groep. Daarnaast zijn de ruimtes open beschikbaar ze over veel ramen zodat er altijd inkijk mogelijkheden zijn. Wanneer een medewerker alleen is op de bso. Bijvoorbeeld op een rustige dag dan zijn de medewerkers van kinderdagverblijf Triade en bso De Zevensprong Weezenhof 81-06, groep de Toren, achterwacht. Bij calamiteiten kunnen zij ingeroepen worden om bij te springen.
- Jaarlijks wordt de risico-inventarisatie doorgenomen met het team en eventueel aangepast. Hierdoor zorgen we ervoor dat grote risico's worden voorkomen. Daarbij worden de protocollen jaarlijks met het team besproken.
- Kinderen leren doordat de pedagogisch medewerkers hen de ruimte geven om te ontdekken. Daarbij worden verantwoorde risico's genomen zoals klimmen op een klimrek. Kinderen mogen op de bso zelf bepaalde dingen uitzoeken en zelf proberen. Hierdoor leren kinderen wat ze wel en niet kunnen. Dit helpt ons ook om te bepalen of een kind toe is aan een hogere mate van zelfstandigheid of verantwoordelijkheid. Wanneer een kind bijvoorbeeld gevaarlijk gedrag laat zien op het speelplein, is het nog niet in staat om zonder toezicht buiten te spelen.